

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/33/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620200640
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7620200640.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členov senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Táne Veščičikovej v spore žalobkyne: M. B., Z.. X. X. XXXX, B. V. Q. K.H., Q. J. Č.. XXX/X proti žalovanému: F. B., Z.. X. X. XXXX, B. V. Q. K., Q. J. Č.. XXX/X, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 04. 02. 2020 č.k. 5C/5/2020-34 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že ukladá žalovanému povinnosť nevstupovať do rodinného domu so súp. č. XXX, stojaceho na parcele registra „C“, parc. č. XXX a na pozemky s parc. č. XXX, XXX/X T. XXX/X, nachádzajúcich sa v obci Q. K., I. na LV č. XXX v katastrálnom území Q. K. a povinnosť nepribližovať sa k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov do právoplatného skončenia konania vedeného pred Okresným súdom Spišská Nová Ves pod sp. zn. 16C/5/2020 o zrušenie vecného bremena.

Žalobkyňa má právo na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením uložil žalovanému povinnosť nevstupovať do rodinného domu súpisné č. XXX Q. Z. X. J. „- X.. Č.. XXX T. Z. X. X.. Č.. XXX, XXX/X T. XXX/X, ktoré nehnuteľnosti sa nachádzajú v obci Q. K. a sú zapísané na LV č. XXX v katastrálnom území Q.Š. K.. Uložil žalovanému povinnosť nepribližovať sa k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Žalobkyni priznal proti žalovanému právo na plnú náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak o návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia v znení ňou navrhnutom, ktorý odôvodnila tým, že má dôvodnú obavu o svoj život, zdravie a majetok, nakoľko jej bývalý manžel - žalovaný sa k nej v minulosti správal násilne a v mieste trvalého bydliska pod vplyvom alkoholu založil aj požiar. Žalovaný je závislý na alkohole, preto má obavu z jeho opakovaného násilného správania voči nej. Žalovaný bol v minulosti opakovane odsúdený za trestný čin nebezpečného vyhrážania sa voči jej osobe. Predtým, ako bol žalovaný prepustený z väzenia 27. 01. 2020 sa jej počas väzby telefonicky vyhrážal, že keď sa vráti domov, tak sa aj ona „dožije trestu“ za to, že ho tam dostala. 23. 01. 2020 podala na žalovaného trestné oznámenie a dňa 27. 01. 2020 žalovaného polícia vykázala zo spoločného obydlika a poučila ju o možnosti podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, pokiaľ sa cíti ohrozená.

3. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s dôkazmi predloženými žalobkyňou a po právnom posúdení veci v zmysle § 324 ods. 1 - 3, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. e) a h), § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 331, § 332 ods. 1, ods. 2, § 336 ods. 1 C.s.p. dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené všetky podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, preto návrhu vyhovel.

4. Na zdôvodnenie rozhodnutia uviedol, že v danej veci mal za osvedčené tvrdenie žalobkyne o dôvodnom podozrení žalovaného z násilia voči jej osobe, a to predovšetkým z listinných dôkazov

predložených žalobkyňou, zápisnice príslušného OO PZ o podaní trestného oznámenia zo dňa 23. 01. 2020, ale aj z potvrdenia príslušného OO PZ o vykázaní žalovaného zo spoločného obydľia zo dňa 27. 01. 2020. V spojení s predchádzajúcimi opakovanými odsúdeniami žalovaného za trestnú činnosť vo vzťahu k žalobkyňi, ktorej sa dopúšťal pod vplyvom alkoholu, na ktorom je podľa nedávneho znaleckého skúmania závislý, mal súd prvej inštancie za osvedčené aj ohrozenie telesnej a duševnej integrity žalobkyne. Vzhľadom na tieto zistenia uzavrel, že v danom prípade je nutné neodkladne upraviť pomery žalobkyne a jej exmanžela nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorému v plnom rozsahu vyhovel.

5. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že žalobkyňi neuložil povinnosť podať žalobu vo veci samej z dôvodu, že voči žalovanému je na základe žaloby podielových spoluvlastníkov predmetnej nehnuteľnosti, medzi ktorých patrí aj žalobkyňa t. č. vedené na súde konanie vo veci samej.

6. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnej žalobkyňi priznal plnú náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanému.

7. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný a odvolaciemu súdu navrhol, aby uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Nesúhlasil so záverom súdu, že v danom prípade je daná dôvodná obava z násillia žalovaného voči žalobkyňi, ktorá má vyplývať z podaného trestného oznámenia a potvrdenia o vykázaní žalovaného zo spoločného obydľia. Súd prvej inštancie opiera svoje závery o záznamy a nie o skutočnosti. V uznesení neexistuje zmienka o tom, čo mal žalovaný vo vzťahu k žalobkyňi konať, čo by vzbudilo obavu na strane žalobkyne. Je pravdou, že vykonal trest odňatia slobody, ale z toho nevyplýva, že by mal páchať protiprávnu činnosť. Trestné oznámenie je zjavne účelové. So žalobkyňou je rozvedený a nemajú vyriešené majetkové vzťahy. Žalobkyňa trestným oznámením sleduje zneužitie inštitútov neodkladného opatrenia, aby nemusela riešiť otázku vyporiadania ich majetkových vzťahov. K predmetným nehnuteľnostiam má právo vecného bremena, spočívajúce v práve bývať a užívať túto nehnuteľnosť až do smrti, z čoho vyplýva povinnosť vlastníkov nehnuteľností toto právo strieť. Mimo logiky je skutočnosť, že žalobkyňa podala trestné oznámenie už dňa 23. 01. 2020, aj keď na slobodu bol prepustený až 27. 01. 2020. Z toho vyplýva, že žalobkyňa hodlá užívať darované nehnuteľnosti bez plnenia povinností vyplývajúcich z vecného bremena. Súd prvej inštancie pochybil, pokiaľ žalovaného nepoučil na podanie žaloby a neodkladným opatrením natrvalo vyriešil právne vzťahy medzi stranami sporu. Tým porušil ust. § 337 C.s.p.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne opodstatnené, a to pokiaľ ide o časové obmedzenie trvania nariadeného neodkladného opatrenia.

9. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 325 ods. 2 písm. e) a h) C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby: e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia, h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

12. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

13. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Podľa § 330 ods. 1 C.s.p. súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

15. Podľa § 333 C.s.p. neodkladné opatrenie zanikne, až uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

16. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch a to, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Splnenie aspoň jedného zo zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia musí súd primárne vyhodnotiť na základe návrhu, a to z rozhodujúcich skutočností, ktoré podľa navrhovateľa odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená. Navrhovateľ musí súd opísaním rozhodujúcich skutočností presvedčiť o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie v záujme dosiahnutia ochranného účelu, ktorý je pre tento inštitút charakteristický. Pred nariadením neodkladného opatrenia posudzuje súd v celkovom kontexte požadovanej procesnej ochrany, či

a/ je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami,

b/ navrhovateľom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie,

c/ uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha,

d/ navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav

e/ právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah,

f/ sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

17. V súvislosti s vyhodnotením potreby bezodkladne upraviť pomery musí súd nevyhnutne skúmať splnenie všetkých uvedených predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia a otázku ich osvedčenia zo strany navrhovateľa, vrátane hodnoverného osvedčenia dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana.

18. Po preskúmaní odvolania odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené všetky podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, preto správne rozhodol súd prvej inštancie, pokiaľ návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vyhovel. Odvolací súd však v danom prípade mal za to, že je na mieste časovo obmedziť trvanie neodkladného opatrenia tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zrušení vecného bremena, preto napadnuté uznesenie zmenil v zmysle § 388 C.s.p.

19. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia pokiaľ ide o otázku potreby nariadenia neodkladného opatrenia a na toto v celom rozsahu poukazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

20. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd udáva nasledovné:

21. Primárnym účelom nariadenia neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. e) a h) C.s.p. je zabránenie akejkoľvek forme násillia alebo násillia na blízkych vzťahoch, ako sú fyzické násillie, obťažovanie, sexuálne násillie, prenasledovanie, zastrašovanie alebo iné formy nepriameho nátlaku. Pojem násillie ako taký nie je definovaný vo všeobecne záväznom právnom predpise. Súdna prax ho označuje ako akýkoľvek násillný čin, ktorý vedie alebo by mohol viesť k fyzickej, sexuálnej alebo psychickej ujme alebo zraneniu vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, zastrašovania alebo svojvoľného obmedzovania slobody, a to vo verejnom, či súkromnom živote. Násillie najčastejšie znamená označenie jednorazového fyzického aktu, resp. postupu, pri ktorom človek spôsobuje ujmu druhému človeku. Násillím je teda každá forma ubližovania, prejavu nadvlády, vyhrážania sa, zneužívania moci, fyzického či sexuálneho nátlaku. Násillie nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychické násillie môžu mať rovnako silné následky. Psychické násillie je každé také správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka. Nezanecháva síce žiadne viditeľné poranenia, môže však byť najhoršou formou násillia.

22. Odvolací súd je rovnako ako súd prvej inštancie toho názoru, že v danom prípade boli splnené všetky predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. e) a h) C.s.p., ktorými

sú osvedčenie ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity žalobkyne konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje.

23. Žalobkyňa svojimi tvrdeniami a listinnými dôkazmi dostatočne osvedčila existenciu právneho vzťahu medzi sporovými stranami, ktorý vyplýva z ohrozenia jej telesnej a duševnej integrity konaním žalovaného, ale aj potrebu nariadenia neodkladného opatrenia za účelom ochrany jej telesnej a duševnej integrity. Skutočnosti uvedené žalobkyňou, a teda, že sa jej žalovaný telefonicky vyhrážal, v dôsledku čoho podala na neho aj trestné oznámenie, spolu s ostatnými dôvodmi uvedenými súdom prvej inštancie v napadnutom uznesení osvedčujú nárok navrhovateľky a zakladajú dôvod pre vyhovenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v znení navrhnutom žalobkyňou.

24. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa podala trestné oznámenie na žalovaného ešte predtým, ako bol prepustený na slobodu nesvedčí o tom, že by žalobkyňa mala úmysel bezdôvodne vylúčiť žalovaného z užívania predmetnej nehnuteľnosti, ako tvrdí žalovaný. Naopak, samotná tá skutočnosť, že žalobkyňa podala na žalovaného trestné oznámenie svedčí o tom, že v danom prípade sa obáva o svoj život a zdravie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. e) a h) C.s.p. stačí dôvodné podozrenie z násilia. To znamená, že tu nie je potrebné mať konkrétnymi dôkazmi preukázanú existenciu násilia (napr. odsudzujúcim rozsudkom a pod.).

25. Odvolací súd považoval za opodstatnené námietky žalovaného pokiaľ ide o trvanie neodkladného opatrenia. Odvolací súd je toho názoru, že v danom prípade sú dané dôvody pre časové obmedzenie trvania neodkladného opatrenia, ktoré má súvis s vecou samou o zrušenie vecného bremena. Z toho dôvodu zmenil uznesenie vo výroku vo vzťahu k trvaniu neodkladného opatrenia tak, že toto časovo obmedzil.

26. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd v súlade s § 388 C.s.p. zmenil uznesenie tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

27. O trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s § 396 ods. 2 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni priznal plnú náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).